

Kandidatnummer:5040

BBABAC Bacheloroppgave med Forskningsmetode

Hvilke faktorer som fremmer en god relasjon mellom miljøarbeider og ungdom som bor på barnevernsinstitusjoner?

-en litteraturgjennomgang

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET
Institutt for sosialfag

Antall ord i besvarelsen: 12306

Bacheloroppgave-BARNEVERN

UIS mai 2021

1. Innholdsfortegnelse

2. Innledning.....	3
2.1 Bakgrunn for valg av tema.....	3
2.2 Formål med oppgaven	4
2.3 Presentasjon av problemstilling.....	4
2.4 Begrepsavklaringer.....	4
3. Faglig kunnskap	5
3.1 Traumebevisst omsorg	5
3.2 Kommunikasjon og Fire-perspektivmodellen	9
3.3 Medvirkning	10
4. Metodekapittel.....	12
4.1 Valg av metode.....	12
4.2 Fordelere og ulemper med litteraturstudie	13
4.3 Inklusjon og eksklusjonskriterier	13
4.4 Datainnsamling.....	14
4.5 Kildekritikk	14
5. Presentasjon av funn.....	14
5.1 Funn.....	14
5.2 Oppsummering av artikler og funn.....	17
5.3 Drøfting av funn	21
6. Diskusjon	22
Styrker og svakheter med oppgaven.....	22
Omsorg	23
Kontinuitet og stabilitet	24
Kommunikasjon	26
Institusjonsrutiner	28
7. Avslutning	31
Videre forskning.....	32
8. Litteraturliste	33

2. Innledning

2.1 Bakgrunn for valg av tema

I nyere tider har det vært mye oppslag i media som omhandler barnevernsinstitusjoner. Vi har glassjenta som hadde alvorlig adferdsproblematikk, men sier at hun gjorde disse tingene på bakgrunn av at hun ikke ble hørt av de ansatte som jobbe på barnevernsinstitusjonen.

Glassjenta hadde også flyttet på seg flere ganger i løpet av noen få måneder under barnevernets omsorg (Ergo, 2016). Vi har flere andre tilfeller i media, som Vestlundveien i Bergen hvor det var to jenter som ble rusavhengige og prostituerte på en statlig barnevernsinstitusjon (Hansen & Jarlsbo, 2018). I aftenposten er det også avdekket at barnevernstjenesten har brukt politiet over 2814 ganger i løpet av 2019, som er ganske høyt. Det er ikke avklart hvor mange av disse som er brukt i barnevernsinstitusjon, men det sier noe om hvor mye makt som blir brukt i barnevernstjenesten (Ergo & Bjørnå, 2021). Selv om dette kanskje er noen av de mest ekstreme tilfellene som er avdekket, setter de fortsatt lys på at det er et stort problem. De to tilfellene som er belyst ovenfor har forgått på institusjoner som har ungdom som beskrives som adferd høy. Min oppgave handler om omsorgsinstitusjoner. De er fortsatt relevante fordi de belyser problematikken rundt barnevernsinstitusjoner. I en NOU viser det at ved flere tilsynsrapporter er det avdekket flere mangler i den daglige driften ved barnevernsinstitusjoner (NOU 2016: 16, s.16). Dette er bekymringsfullt, og med tanke på de det jeg har vist til tidligere, er det betydelig å tenke at det er noe som blir gjort på institusjoner som gjør at den daglige driften ikke blir gjort sånn som den skal.

I barnevernsloven § 1-1 står det at alle barn har rett til trygghet, kjærlighet og omsorg (Barnevernsloven, 1992, § 1-1). jeg kommer derfor til å drøfte rundt omsorg i en barnevernsinstitusjon. Det å gjøre oss forstått gjennom kommunikasjon er en del av det som blir viktig for å kunne hjelpe ungdom som har det vanskelig (Røkenes & Hanssen, 2012, s 33). I NOU påpekes dette rundt hvor barnet skal bo, at barnevernsinstitusjonen som ungdommen blir flyttet til passer til ungdommen, slik at ungdommen skal slippe å flytte gjentatte ganger og opplever stabilitet og kontinuitet (NOU 2016: 16, s. 209). Det blir derfor viktig å se på kontinuitet og stabilitet i barnevernsinstitusjoner. Det vil også bli sett på institusjonens daglige rutiner fordi det er disse rutinene som er gjengående i institusjonens daglige liv.

Engh (2020) påpeker relasjonens betydning for å skape utvikling hos ungdommene i sin rapport. Hun skriver at det er de enkle gode relasjonene med individuelle voksne på en

barnevernsinstitusjon som skaper rom for utvikling hos ungdommen (Engh, 2020, s. 41). Relasjonen er altså så viktig at det vil påvirke ungdommenes opplevelse av medvirkning og omsorg. Dette er altså faktorer som påvirker ungdommens utvikling. Med den kunnskapen går det an å argumentere for at relasjonen mellom ungdom og miljøarbeider er noe av de viktigste faktorene for å skape et trygt og godt omsorgsmiljø i en barnevernsinstitusjon. Når man har god relasjon til personen man skal prøve å hjelpe vil man komme frem som om man har mer tillit, menneskelighet og varme (Aubert & Bakke, 2018, s. 16). Det er derfor tydelig for meg at dette også gjelder ungdommens mulighet til å ta imot omsorg fra en person som man har god relasjon til, derfor vil jeg argumentere for at relasjonen har en ganske sterk betydning for at institusjonsoppholdet til ungdommen vil være bra.

2.2 Formål med oppgaven

Jeg var i institusjon i praksis, og jobber fortsatt i institusjon. En av utfordringene er å skape relasjon med ungdommene som bor på en institusjon. Man kjenner nødvendigvis ikke ungdommene godt nok, med å kun lese papirene deres. Derfor er det viktig å bli kjent med ungdommene som bor på institusjonen som man jobber i. Relasjon vil ta lang tid å bygge derfor synes jeg det er interessant å vite hvordan man kan ha en god nok tilnærming for å fremme relasjonen mellom miljøarbeider og ungdom. Oppgaven ønsker også å fremme viktigheten rundt det med å bygge god relasjon med ungdom.

2.3 Presentasjon av problemstilling

I denne oppgaven ønsker jeg å se på hvilke faktorer som fremmer en god relasjon mellom miljøarbeider og ungdom som bor på barnevernsinstitusjoner?

2.4 Begrepsavklaringer

Barnevernsinstitusjon

En barnevernsinstitusjon er en plass hvor barn eller ungdom er plassert utenfor hjemmet av ulike årsaker. Det kan både være korttidsplasseringer eller plasseringer over lengre tid. Innfor barnevernsinstitusjoner finner man også forskjellige typer institusjoner (Bufdir, 2020). I en omsorgsinstitusjon er ungdom plassert enten etter barnevernlovens § 4-4. 6 ledd, som er frivillig plassering i samtykke med foreldre. De kan og være plassert under barnevernlovens §

4-12, som også er omsorgsovertakelse på grunnlag av alvorlige mangler i den daglige omsorgen (Bufdir, 2020). I en atferdsinstitusjon er barnet plassert på barnevernlovens § 4-24, som vil si at barnet har alvorlige problemer med atferden og derfor ikke kan bo i en omsorgsbolig (Bufdir 2020). Til slutt så vil jeg også nevne barnehjem hvor barn er plassert fra alderen 8 til 13 år. Disse er det ytterst få av i Norge, og når jeg referer til barn i oppgaven vil det altså være snakk om ungdom. Det vil også være nødvendig å si at der finnes både statlige og private barnevernsinstitusjoner, hvor bufetat som er et statlig organ har ansvar for driften av statlige barnevernsinstitusjoner og godkjenning av private institusjoner (Bufdir, 2020).

Miljøarbeider

Miljøarbeidere er de som jobber på barnevernsinstitusjoner. De som er ansatt på fulltid kreves det at de har barnevernspedagog utdanning, sosionom eller vernepleier utdanning. Det er miljøarbeiderne som står for den daglige driften av institusjonen, som å lage mat, rydde og vaske, lage planer og regler, men de utfører også den daglige omsorgen som barn og unge har behov for (Lillevik, 2020, s. 152-153).

3. Faglig kunnskap

I dette kapittelet skal jeg vise til teori som kan belyse problemstillingen min. Traumebevisst omsorg er en tilnærming på hvordan man kan jobbe miljøterapeutisk. Denne metoden er i bruk på alle statlige institusjoner i form av handlekraft (Rvtssør, 2014, s. 9). Kommunikasjon og fireperspektiv modellen for kommunikasjon sier noe om hvordan man må være bevisst på egen og andre sin opplevelse av hva som skjer, som er en viktig faktor med det å jobbe som miljøarbeider. Medvirkning er viktig, for det er både lovfestet i barnekonvensjonens artikkel 12, og i barnevernsloven § 1-6 og 1-7.

3.1 Traumebevisst omsorg

Traumebevisst omsorg er en relativt ny tilnærming å jobbe på. Den er utviklet ved å kombinere traume psykologi og utviklingspsykologi. Disse psykologi tilnærmingene har fotfeste i nevrobiologisk forskning og nyere forskning innen hjernens oppbygning og fungering (Rosten, 2020. s. 243). Traumebevisst omsorg handler om det å forstå det som ligger bak adferden til ungdom (Rosten, 2020. s. 243).

Hvem har behov for denne type oppfølging? Hvilken problematikk har de med seg og hvorfor har de denne type problematikk? Dette er spørsmål man vil få svar på gjennom det å være sammen med personen som skal bo på barnevernsinstitusjonen. En må se på hvilke ressurser ungdommen har med seg fra før av, og dette må ses utfra et individuelt perspektiv på ungdommen (Rosten, 2020.s. 245). Dette vil altså være en kartlegging av ungdommens individuelle problemer, men også ressurser (Rosten, 2020. s. 245). Ungdom i barnevernsinstitusjoner er ofte overrepresentert med psykiske lidelser. Det er fremtredende at det ofte er store reguleringsvansker blant disse ungdommene. Mange av disse ungdommene har også vært utsatt for veldig traumatiserende tilværelse over lang tid (Rosten, 2020. s. 246).

Å definere traumebegrepet kan være vanskelig fordi det kommer an på hvilke traumer man har fått. Er det traumer som man har fått gjennom å oppleve noe traumatisk (Ptd) eller er det traumer som er påført av andre (relasjonelle traumer) (Rosten, 2020. s. 247)? I klinisk sammenheng passer barn med komplekse relasjonelle traumer ikke inn i ett diagnosesystem for de har ofte symptomer på mange andre psykiske lidelser. Barn og unge ender derfor ofte opp med flere diagnoser (Rosten, 2020. s. 247). Dette vil føre til at det er vanskeligere å lage en tiltaksplan for barnet, og denne er kanskje mer kompleks en det den nødvendigvis trenger å være (Rosten, 2020. s. 247-248).

Når det skrives tbo så vil dette være traumebevisst omsorg. Tbo er altså hvordan traumer påvirker utviklingen og fungering i barn og unge. Det vil altså si at man ser på at det er en grunn til atferden er slik som den er, man blir kjent med hvordan ungdommen har det og ungdommens væremåte. Tbo er altså ikke en metode, men en tilnærming (Rosten. 2020. s. 249-250).

De tre pilarene er utviklet av psykolog Howard Bath, som er opptatt av alt som skjer utenfor terapi rommet. Han mener at det er miljøet rundt barnet som vil påvirke utviklingen mest. Disse pilarene danner grunnlaget for tbo (Rosten. 2020. s. 250). Den første pilar, Trygghet, er delt inn i relasjonell trygghet, emosjonell trygghet og kulturell trygghet. Denne pilaren beskriver barn som er oppvokst i et traumatisk hjem eller opplevd traumatiske hendelser. Disse barna kan oppleve fysisk trygge plasser som utrygge på grunn av erfaringene de har hatt tidligere i livet. Det å være utrygg hele tiden, vil være slitsomt i lengden. Det hindrer oss også fra å være til stede i livet (Bath, 2020). Relasjonell trygghet omhandler barn som har opplevd mangel på trygghet i relasjoner, som f.eks. flere brudd i relasjoner. Disse barna vil ta erfaringene sine med videre i relasjoner etterpå. Det er viktig å vise barn med en utrygg relasjon hva en trygg relasjon er, når man som miljøarbeider er i møte med dem. Slik kan de

oppleve hva det vil si med en trygg relasjon og bruke dette videre i livet (Bath, 2020). Emosjonell trygghet forklarer reaksjonsmønstre til barn som har opplevd traumer. Disse barna an derfor virke noe uforutsigbare og irrasjonelle i reaksjonsmønsteret. Dette kan forstås som smerteutrykk. Dette er reaksjoner som kommer av indre kaos av følelser, da fornuften ikke fungerer (Bath, 2020). Emosjonell trygghet vil si at man har en voksen som møter barn på følelsene de har behov for. Barnet trenger personer som kan støtte dem, som ikke dømmer basert på handlingene deres, men som ser bak handlingene og ser at barnet prøver å gjøre så godt det kan (Bath, 2020). Kulturell trygghet handler om hvordan barn har et behov for å føle tilhørighet til andre. Hvis de er oppvokst med en annen kultur som kanskje har andre holdninger, verdier og livssyn, er det viktig at disse barna blir møtt og ikke opplever seg ekskludert (Bath, 2020).

Andre pilar omhandler gode relasjoner. Dette innebærer at barn skal oppleve å ha gode mennesker i hverdagen og lære å forholde seg til mennesker over tid. Dette er for å hjelpe barnet å skape relasjoner til mennesker og lære barnet å stole på mennesker igjen. Barnet trenger gode relasjoner og relasjonsferdigheter om de skal ha mulighet til å ta del i det normale samfunnet (Bath, 2020). Tredje pilar handler om barns reguleringsproblemer som er et resultat av de traumatiske opplevelsene de har opplevd tidligere i livet. Barn med reguleringsproblemer har ofte en annen form for å regulere følelsene som å ruse seg eller skade seg selv. Barn som viser denne type atferd har et behov for å finne andre strategier for å håndtere de vonde følelsene på. Måten å hjelpe barn med å regulere følelsene, er at de får snakket om det de kjenner på og lærer å sette ord på de vonde følelsene (Bath, 2020). For å hjelpe barnet å forstå disse pilarene for omsorg er det noen sentrale begreper som blir brukt. Disse sentrale begrepene er den tredelte hjernen, toleransevindu, trigger og alarmsystemet (Rosten. 2020, s. 250).

Den tredelte hjerne handler om hvordan de forskjellige delene av hjernen jobber sammen for å organisere de opplevelsene man har hatt eller opplever (Nordanger & Braarud, 2020, s. 55). Man har blant annet reptilhjernen som styrer kroppens funksjoner som respirasjon og blodsirkulasjon etc. Emosjonshjernen styrer blant annet tilknytninger og følelser som sinne og frykt etc. Til slutt så har vi logikkhjernen som styrer vår resonneringsevne, bevissthet, språk og kommunikasjon (Nordanger & Braarud, 2020, s. 55).

Toleransvinduet handler om hva man selv tolerer. Man kan beskrive det som en slags fiktiv sone, som for noen kan være mindre og for andre større. F.eks. i en situasjon hvor man kommer i en krangel med noen som gjør at man kommer utenfor toleransevinduet, da kan

man gjøre eller si ting man ikke ville gjort til vanlig. Man blir altså hyperaktivert, men man kan også bli hypoaktivert som innebærer at man blir nedstemt og man kan føle seg tom. Barn som har opplevd alvorlige traumer vil ofte ha et lite toleransevindu, som vil si at de kommer lettere utenfor og da lettere kan få utageringer eller blir nedstemt (Rosten. 2020, s. 251).

En trigger er noe man kan kalle et traumeminne, som gjør at man kan aktivere alarmsystemet. Disse triggerne kan være hva som helst, det kan være lukt, lyd, at noen har på seg noen klær som minner om den traumatiske opplevelsen, hendelser og personer etc. Disse traumeminnene er vanskelige å holde i sjakk, for de kommer ufrivillig (Rosten. 2020, s. 251).

Alle de tidligere aspektene som er nevnt henger sammen med hvordan alarmsystemet fungerer, men for å forstå hvorfor noen barn handler på måten de gjør, er det viktig å forklare hvordan hjernens alarmsystem fungerer. Disse delene av hjernen er en del av emosjonshjernen. Vi starter med amygdala som sitter i hjernen. Denne delen av hjernen er opplever ting som er skremmende eller farlig, altså en trigger (Nordanger & Braarud, 2020, s. 59). Amygdala sender altså et signal til den del av hjernen som heter hypothalamus. Denne delen av hjernen kan man kalle hjernens kontrollrom. Ved trussel så sender hypothalamus signal til binyrene som skiller ut stresshormonet adrenalin som øker hjertefrekvens og gjør blodårene smalere. Dette fører til økt blodtrykk som gjør at musklene skal klare å kjempe mot faren (Nordanger & Braarud, 2020, s. 59). Dersom faren vedvarer, vil hypothalamus sende signal til binyrebarken om å skille ut et annet stresshormon som kalles kortisol. Kortisol som sendes ut i kroppen hjelper oss å få høyere blodsukker som gir oss mer energi (Nordanger & Braarud, 2020, s. 60). Hippokampus hjelper oss å huske tidligere episoder eller erfaringer, og sette dem i kontekst om disse vil vurderes som en trussel, men hippokampus lagrer også gode minner. Prefrontal korteks som sitter i logikk hjernen, hjelper oss å se sammenheng i opplevelsene, altså å gi dem mening (Nordanger & Braarud, 2020, s. 60). Et eksempel på hvordan alarmsystemet fungerer er hvis man blir skremt av en venn, så vil binyrene sende ut adrenalin til kroppen som gjør at vi skvetter til. Prefrontal korteks vil da si ifra til hypothalamus at det ikke er noe fare. Prefrontal korteks setter altså kontekst til situasjoner som gjør at det ikke er noe fare med dem (Nordanger & Braarud, 2020, s. 60-61). Grunnen til at alarmsystemet er i faremodus når man er barn, er for at dette er underutviklet, som vil si at de ikke har samme evne til å skille fare og ikke fare. Dette forklarer hvorfor barn sitt alarm system har større mulighet for å bli ekstra sensitivt. Dette vil også hemme utviklingen av reguleringssystemet (Nordanger & Braarud, 2020, s. 66-67).

Kritikken som tbo har fått er at den ikke er definert tydelig nok. Dette skaper problemer for miljøarbeiderne når de skal tolke hvordan tbo fungerer i praksis. Dette vil føre til noe ulik praksis når tbo brukes, for det er tolket ut fra vårt eget perspektiv uten å ha fått noen input fra andre om hvordan de forstår begrepene innenfor tbo (Røsten, 2020, s. 251-252).

3.2 Kommunikasjon og Fire-perspektivmodellen

Når man møter mennesker kan man tenke at det er fire forskjellige perspektiver om hvordan møtet kan oppleves. Vi har egenperspektivet, andreperspektivet, det intersubjektive opplevelsesfelleskapet og samhandlingsperspektivet. Disse perspektivene er det som skaper fundamentet for hva kommunikasjon og samhandling handler om (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 39). I samhandlingssituasjonen er det konteksten av samhandlingen som er viktig. Mens i en kommunikasjonssammenheng, så må man forholde seg til alt som er rundt oss av fysiske objekter og hendelser, kommunikasjon og meningen med det som blir formidlet (Røkenes & Hanssen, 2012, s.39-40). Hvordan vi forstår verden kommer an på vår egen subjektive virkelighetsforståelse, som vil si at det jeg opplever er det kun jeg som opplever på denne måten (*egenperspektivet*). På samme tid må man fortsatt forholde seg til den andre personen sin opplevelse av verden (*andreperspektivet*). Når man samhandler skaper man også et intersubjektivt samhandlingsrom (*Samhandlingsperspektivet*). Det blir en felles opplevelse av det vi samhandlet sammen om.

Egenperspektivet er at man ser ting fra vårt eget perspektiv, dette henger sammen med vår egen opplevelse, erfaringer, personlighet, verdier og kunnskap. (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 40). Under alle omstendigheter vil man alltid ta med seg noe inn når man er i en situasjon, som forforståelse og selvforståelse, dette vil påvirke hvordan man tolker andres adferd og hvordan man forholder seg til verden og mennesker. (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 40).

Siden mennesker alle har forskjellig bakgrunn og oppvekst, er andreperspektivet viktig for en som skal hjelpe å behandle ungdommene. Man møter mennesker som har totalt annerledes oppfattelse av hvordan verden er, de har en annen oppvekst, andre verdier og holdninger. Derfor er det viktig for miljøarbeideren å hjelpe ungdommene å se ting fra deres perspektiv slik at samhandlingen skal være enklere (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 41).

Det å kommunisere med andre er et behov som mennesker har. Det vi kommuniserer om, som verdier, meninger og opplevelser, gjør vi sammen for å utvide vår egenverden og gjøre den felles med motparten. Denne prosessen kalles intersubjektive opplevelsesfelleskap, og er det tredje perspektivet (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 41-42). Gjennom kommunikasjon kan man

utvide opplevelsesfellesskapet. Dette vil medføre at man vil forstå hvordan motparten tenker, opplever ting, hvorfor de har slike verdier og hvordan de føler. Vi kan også oppleve ting sammen samtidig som at vi skaper en fellesforståelse av hvordan vi opplevde hendelsen. Man kan ikke selv forlate sitt eget perspektiv på hvordan man ser ting, men man kan utvide egenperspektivet gjennom kommunikasjon med andre personer (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 42). I kommunikasjon så vil konteksten være den ytre rammen, mens i den indre rammen er opplevelsesfellesskapet det mentale. I kommunikasjon deler vi våre meninger, opplevelser og verdier med andre, for å skape en slik ramme i kommunikasjon som gjør at vi kan forstå hverandre (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 42).

Samhandling er det fjerde perspektivet. Dette handler altså om å forstå konteksten i samhandlingen. For å forstå den andre personen, så må man ofte innta et metaperspektiv, hvor man bruker dette til å gjøre metakommunikasjon. Metakommunikasjon er samtale om kommunikasjon, dette kan f.eks. være setningen «Jeg har ikke den samme oppfatning av hva som skjedde, kan du forklare en gang til?» eller «Kan du si det på en annen måte, for jeg tror jeg misforstår hva du mener?» (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 42).

Dette må ses i en kontekst som kalles yrkeskonteksten. Man forholder oss til personer i form av hvilken sosial kontekst man befinner seg i. I en barnevernsinstitusjon så vil man forholde seg til andre på en annen måte enn det man gjerne ville gjort hjemme, altså forholder man seg til dem i en yrkeskontekst. Den konteksten man befinner seg vil sette rammer for kommunikasjonen (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 43). Dette vil også si at det stilles forventinger til en miljøarbeider om hvordan de skal kommunisere med ungdommene. Dette vil også påvirke meningskonteksten med samtalen og hvilke ord og uttrykk som blir brukt i kommunikasjonen (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 43).

3.3 Medvirkning

Medvirkning er en sentral del av det å bo i barnevernsinstitusjon. Medvirkning kan ses på som samarbeid, medbestemmelse, deltakelse og brukermedvirkning (Schrøder, 2018, s. 85).

Medvirkning er lovpålagt i barnekonvensjonen art 12. Art. 12 innebærer at barn som er i stand til å danne egne synspunkter har rett til å medvirke i saker som omhandler dem. Samtidig skal alder og modenhet vektlegges. Barn har også rett til å bli hørt direkte eller gjennom en annen part (Menneskerettsloven, 1989, art 12). I barnevernsloven er det § 1-6 og § 1-7 som innebærer at barn som kan danne seg egne synspunkter, skal få medvirke i forhold som omhandler dem, og informasjonen skal være tilpasset barnets alder og modenhet

(Barnevernsloven, 1992, § 1-6), barnevernet skal vise respekt og være i samarbeid med barnet og foreldre (Barnevernsloven, 1992, § 1-7).

Det er flere aspekter med dette som er viktig å fram under medvirkning. Paulsen & Studsrød skriver at det er «3 forskjellige essensielle elementer som er viktig å fram 1) at barn får informasjon, 2) at barn gis mulighet til å uttrykke sine egne meninger og 3) at barnas meninger tas i betraktning når beslutning fattes og at meningene da tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet» (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 30).

Medvirkning som begrep i barnevernskontekst er ikke tydelig nok definert, og skaper derfor rom for at begrepet tolkes annerledes av folk (Schrøder, 2018, s. 81). Det vises i forskning at barn og unge ikke får medvirke nok i saker som omhandler dem, på grunnlag av at de ikke får nok informasjon av barnevernstjenesten (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 30). Siden begrepet medvirkning innebærer at man må bruke skjønn, så er det ikke alltid at barn får muligheten til å medvirke slik de har krav på (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 30-31).

Som det er påpekt tidligere er medvirkning viktig for barn og unge som bor på institusjon. Det er viktig at miljøarbeiderne har nok kunnskap om hva det vil si å medvirke, for medvirkning er med på å skape mestringfølelse og en positiv utvikling hos barn og unge (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 31). Medvirkning kan kun forekomme med at det tilrettelegges for det, og medvirkning kommer gjennom samtale med barn. Slik kan barna komme til miljøarbeideren med utfordringer, ønsker om endring og opplevelser. Dette gir mulighet for at barnet får den hjelpen det har behov for (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 31). Problematikken med medvirkning er at det kan gi barnet alt for mye ansvar som kan få konsekvenser. Problemene kan komme til syne når barnet og miljøarbeideren ikke kommer til enighet om hva som er til barnets beste (Paulsen & Studsrød, 2019, s. 35). Det er også viktig å presisere at medvirkning i institusjonssammenheng handler om å ta del i egen utvikling. Slik har barnet rett til å bestemme forskjellige aspekter i livet med fritt valg til å velge utdanning, fritidsaktiviteter og andre deler av hverdagslivet (Landmark, 2020, s. 46). Det er også viktig å fram i institusjonssammenheng at barn og unge ikke har rett til å gjøre som de vil. Dette innebærer at det vil bli grepet inn hvis barnet gjør noe som kan skade seg selv eller andre, men det skal alltid prøve å tilrettelegges best og mest mulig for medvirkning (Landmark, 2020, s. 46-47).

4. Metodekapittel

4.1 Valg av metode

En litteraturstudie er veien til målet (Aveyard, 2018). Dette blir gjort gjennom å analysere og gå igjennom forskning som er gjort på de områdene som henger sammen med problemstillingen som man prøver å besvare (Aveyard, 2018). Man ser altså sammenheng med tidligere litteratur i en ny kontekst for å besvare spørsmålet (Aveyard, 2018).

Årsak til valg av litteraturstudie

Jeg velger å bruke metoden litteraturstudie for å prøve å belyse problemstillingen min med tidligere forskning. Problemstillingen min er: «Hvilke faktorer fremmer en god relasjon mellom miljøarbeider og ungdom som bor på barnevernsinstitusjoner?» Det er flere metoder man kan bruke for å belyse problemstillingen, men jeg har valgt å bruke litteratur studie, for det vil gi meg både innsikt i tidligere forskning på område og det er denne metoden som passer best til problemstillingen.

Andre metoder

Det er viktig å belyse de andre metodene som finnes, for disse blir fortsatt en del av oppgaven da studiene som er valgt bruker disse metodene.

Kvantitativ studie er studier med bruk av spørreundersøkelser for å besvare problemstillingen. Det er som regel mange deltagere med disse studiene. I slike studier bruker man data som samler inn gjennom ofte spørreundersøkelser, og derfor kan man sette dem i kontekst. (Aveyard, 2018). Mens kvalitative studier er studier som har et spørsmål som er mer spesifikt til kanskje en spesifikk situasjon. Da må man samle informasjon fra personer som har opplevd det man prøver å forske på, og informasjonen kan f.eks. samles gjennom intervju hvor man kan stille mer utdypende spørsmål i motsetning til hva kvantitativ studie stiller. Dette gjør det mer vanskelig å generalisere funnen, men det er mulig i noen tilfeller (Aveyard, 2018).

4.2 Fordelere og ulemper med litteraturstudie

Siden man i en litteraturstudie skal ta en gjennomgang av tidligere forskning som er gjort på et område, så vil man få mer innsyn i hva forskningen sier på alle spektrene med at man kan bruke både kvalitativ og kvantitativ forskning. Dette gjør at man får bredere forståelse av hva som er gjort av forskningen innenfor fagfeltet (Aveyard, 2018). Dette vil også gi tilgang til nyere studier som er relevant for temaet som er skrevet om. Man får et bredere overblikk over forskningen som er gjort rundt temaet uten å se isolert på kun en artikkel (Aveyard, 2018).

Det er også ulemper med et rent litteraturstudium. Det kan være vanskelig å finne forskning som er til en problemstilling det er gjort lite forskning rundt. Slik kan det være utfordrende å få nok til stoff til å gjennomføre en slik studie. Når man skriver litteraturstudie så må man også være bevisst på at man bygger på sitt eget narrativ og det vil da være utfordringer med validiteten i studien.

I en litteraturstudie har man muligheten til å både se på kvalitativ forskning og kvantitativ forskning som en del av artikkelen. Den kvalitative forskningen er vanskelig å generalisere, mens den kvantitative er generaliserende. Man kan bruke begge disse type studiene for å se hjelpe å se sammenhengen mellom hverandre. Dette kalles mixed methods (Aveyard, 2018). Når man ser på alt av studie innenfor en problemstilling så gir det oss muligheten til få enda mer fleksibilitet i studien (Aveyard, 2018).

4.3 Inklusjon og eksklusjonskriterier

I starten ble det gjort litt tilfeldig søk i bibliotekets database Oria for å få en oversikt over hva som var tilgjengelig av studier. I tillegg var dette gjort for å finne ut av hvilke søkeord jeg kunne bruke, ettersom jeg hadde brukt en del tid på å gå igjennom mange forskjellige artikler. Kunne jeg starte med litt mer systematiske søk som «relasjon og barnevernsinstitusjon», «relasjon», «barnevernsinstitusjon» for å få den oversikten jeg trengte om tilgjengelig litteratur (Aveyard, 2018) I biblioteksdataasen Oria kunne jeg også filtrere bort studier som ikke var relevante for meg, hvor jeg kunne velge kategorier som «barnevern». Jeg gikk også inn i litteraturstudier som omhandlet institusjon for å se på hvilke artikler som var brukt i disse, for å se om de var relevante for min problemstilling. Det var også enkelt å ekskludere artikler som var av språk som ikke var på Norsk eller Engelsk.

For at jeg ville inkludere en artikkel så var det viktig at disse artiklene var fagfellesvurderte, eller var forskningsrapporter. Dette dokumenterer validiteten i studien. For at artiklene skulle

bli inkludert så måtte de ikke være eldre enn 5 år. Dette er for å sikre at forskningen som er gjort, fortsatt er relevant i dagens diskurs.

Det som var viktig for meg om jeg skulle inkludere studien i min oppgave var at det måtte ha en sammenheng med samhandling mellom ungdom og ansatte eller at det var snakk om generelle regler i institusjon. Artikkene kunne inkludere både kvalitativ og kvantitativ forskning.

4.4 Datainnsamling

Dataen som er samlet inn er sett på i en samlet kontekst for å kunne gi tidligere forskning en ny mening (Aveyard, 2018). Analysen av dataene som er samlet inn er gjort med en tematisk analyse som er en forenklet måte å gjøre en litteraturgjennomgang på (Aveyard, 2018). Denne analysen går ut på at man finner tema i dataene som samsvarer direkte med problemstillingen. Man ser altså på likheter i temaene i de forskjellige artikkene for å se om de er relevante for problemstillingen.(Aveyard, 2018).

4.5 Kildekritikk

For å være sikker på at studiene som er brukt i artikkelen er relevant for min oppgave, var det viktig at studiene var vitenskapelige artikler. Dette sikrer høy kvalitet på studiene. Derfor er studiene sjekket opp i NSDs register for vitenskapelige publikasjoner, og alle artikkene har nivå 1 og er fagfellesvurderte. Kildekritikk er viktig for å sikre høy kvalitet på studien, derfor er det viktig å sjekke opp om artikkene er av høy kvalitet.

5. Presentasjon av funn

5.1 Funn

Funn kan man se i tabellen nedfor og i sammendrag.

Navn og år	Deltagere	Problemstilling	Metode	Funn	Kritisk vurdering
Av Gro Ulset, 2018	6 Ungdommer, 4 jenter og 2 gutter, 8 ansatte og 2 teamledere.	Se hvordan Inkonsistente uformelle regler og praksiser i omsorgsmiljøet i en barneverninstitusj on ses i sammenheng med ungdoms opplevde trygghet og trivsel under oppholdet	Observasjon, Intervjuer og uformelle samtaler i feltarbeid	Relasjon, kommunikasjo n, regler/rutiner, kontinuitet, forutsigbarhet, stabilitet, motivasjon, omsorg, trygghet, tilknytning.	Studien er gjort over lang tid i en barnevernsinstitusj on. Som vil gi mer nyanser i hvordan det er å bo på institusjon. Fagfellesvurdert
Elisabeth Backe- Hansen (red.) Mette Løvgren, Cecilie Basberg Neumann, Jan Storø, 2017	8 ansatte og 12 ungdommer. Kvantitativ studie 728 ungdom og	Kapittel 5 i rapport: Hvordan en kan forstå forholdet mellom barns medvirkning og de ansattes tilrettelegging for at barna skal ha en god omsorgssituasjon.	Mixed Method, både kvalitativ studie, kvantitativ studie og litteratur	Relasjon, kommunikasjo n, medvirkning, regler, rutiner, motivasjon, og samhandling.	Stor studie hvor det er brukt flere metoder for å få svar. Dette vil kunne gi en mer nyansert svar på problemstilling. På bestilling av Bufdir NOVA rapport.

Elisabeth Backe-Hansen, 2017	Telefonintervju med 12 institusjonsledere. Telefonintervju med inntaksleder i fire regioner. Kvalitativ studie 8 ansatte, 12 ungdommer og 2 elektroniske surveyer, 48 ledere og 161 ansatte i omsorgsinstitusjoner.	Kapittel 9 i rapport: Hvordan forstå kontinuitet i barnevernsinstitusjoner, og hvilke ulike aspekter ved kontinuitet ivaretas?	Mixed Method, både kvalitativ studie, kvantitativ studie og litteratur	Kontinuitet, relasjon, regler, trivsel, kommunikasjon, stabilitet, forutsigbarhet, trygghet og diskontinuitet.	Stor studie hvor det er brukt flere metoder for å få svar. Dette vil kunne gi en mer nyansert svar på problemstilling. På bestilling av Bufdir NOVA rapport.
Gro Ulset, 2016	10 ungdommer 5 jenter og 5 gutter.	Vennskapsperspektiver og tilnærminger blant ungdom i barnevernsinstitusjon	Kvalitativstudie, med intervjuer.	Kontinuitet, tilhørighet, relasjon, sosialisering og stigmatisering	Liten studie som er gjort på flere institusjoner. Fagfellesvurdert

5.2 Oppsummering av artikler og funn

Artikkel 1: Skiftende regler og praksiser i omsorgsmiljøet i en barnevernsinstitusjon. Av Gro Ulset, publisert i tidsskrift for norsk barnevern, 2018.09.19.

Formål

Formåle med studien er å se hvordan det å bo på en institusjon med flere forskjellige voksne vil påvirke ungdommene som bor på institusjonen. Den undersøker hvordan samhandlingen mellom de voksne og ungdommene vil bli når de er forskjellige regler i forhold til hvilket team som er på jobb. Den undersøker også hvordan dette påvirker ungdommene som bor på barnevernsinstitusjonen.

Metode

Denne artikkelen baserer seg på et 6 måneders langt feltarbeid i en barnevernsinstitusjon. Den benytter seg av litt forskjellige kvalitative metoder som er brukt for å besvare problemstillingen. Det er brukt deltagende observasjon som metode, uformelle samtaler og individuelle intervju av 6 ungdommer, 2 gutter og 4 jenter, men også intervju av 8 ansatte og 2 teamledere (Ulset, 2018)

Funn

I artikkelen påpekes det at ansatte var klar over at de forskjellige teamene hadde annerledes bruk av regler og praksiser i institusjonen, men ikke hadde noe mulighet til å gjøre noe med dette på bakgrunn av at de hadde ikke innsikt i hvordan de andre jobbet. De tenkte at ungdommene falt seg til ro med at de gjorde ting annerledes og innordnet seg til dette, og at det ikke var noe fare med annerledes praksis (Ulset, 2018).

Ulset påpeker dette med ritualer rundt mat. De voksne i institusjonen hadde en annerledes oppfatning om hva som var greit i forhold til det med mat. Det kunne f.eks. være at ungdommen på institusjonen ikke ønsket middag av forskjellige grunner, og da kunne det være greit for noen ansatte at de tok seg mat, men for noen var det ikke greit. Det viste seg at ungdommene innordnet seg reglene til hvem som var på jobb, i forhold til det å gå og finne seg mat utenfor de rutine baserte tidene. Ungdommene hadde et annet syn på måltider en de voksne (Ulset, 2018).

Artikkelen viser til det med at det kunne være store forskjeller mellom hvordan de forskjellige personene gjennomførte søvn og vekking. Selv om ungdommene var klar over hva som ville fungere for dem individuelt, var et gjennomgående tema at dette ble praktisert noe annerledes

i forskjellige team. Ungdommene ønsket seg egentlig bare å ha en måte å samhandle med de voksne på for gjøre oppholdet best mulig (Ulset, 2018).

I artikkelen vises det til hvordan ungdommene omgås miljøarbeiderne. Kommunikasjonen med de ansatte kunne være noe anstrengt når de skulle oppsøke miljøarbeiderne f.eks. med at miljøarbeiderne ikke viste engasjement. Det å skape trygghet gjennom hvordan man kommuniserer med ungdommen, er sentral for at ungdommene skal oppleve trygghet og trivsel. Kommunikasjon på likt plan var heller ikke ønskelig, men at det måtte være noen form unikt med miljøarbeideren de kommuniserte med (Ulset, 2018).

Skole var en viktig del av de daglige rutinene på barnevernsinstitusjonen. Miljøarbeiderne hadde en noe annerledes opplevelse med viktigheten rundt dette med skole. Noen kunne være for at ungdommene skulle slippe å gå på skole for de hadde mer alvorlig problematikk som de måtte ta tak i før de kunne fokusere med skole. Mens den andre siden mente at skole var det viktigste, da dette kunne medføre at ungdommene fikk begrensinger og at det kunne bli en konflikt ut av situasjonen (Ulset, 2018).

Artikkel 2

God omsorg i barnevernsinstitusjon: kapittel 5: Hvordan en kan forstå forholdet mellom barns medvirkning og de ansattes tilrettelegging for at barna skal ha en god omsorgssituasjon. Av Elisabeth Backe-Hansen (red.) Mette Løvgren, Cecilie Basberg Neumann, Jan Storø. Publisert i Nova rapport, september 2017.

Formål

Hvordan er det å opprettholde rettighetene når en barnevernsinstitusjon skal bli sett på som hjem? Viser til faktorer for medvirkning som påvirker en ungdoms ønske om å medvirke. Ser også på medvirkning i henhold til daglige rutiner på en barnevernsinstitusjon, som mat og måltider, skole og organisering av fritid.

Metode

I dette kapittelet i rapporten er det brukt flere metoder for å besvare problemstillingen. Det er brukt både mixed methods, kvalitativ og kvantitativ forskning. I kvalitativ forskning er det brukt fokusgruppeintervju med 8 ansatte og 12 ungdommer. I den kvantitative studien er det brukt spørreundersøkelse med 728 respondenter. De kvantitative resultatene er sett på fra en annen forskningsrapport. Det er også gjennomført en litteraturstudie rundt dette temaet (Backe-Hansen et al, 2017).

Funn

I artikkelen dras artikkel 12 i barnekonvensjonen frem, samt hvordan denne fungerer i institusjonssammenheng. Det kommer frem at ungdommene alltid har en opplevelse av og bli hørt, men at de ikke alltid får gjennomslag for sin argumentasjon (Backe-Hansen et al, 2017).

Det påpekes i artikkelen at det ikke er noe mål for ungdommene i studien å bestemme alt som skal skje i livene deres, men at det skal være en samhandling mellom ungdom og ansatte for å få best resultat. Det påpekes at betydning av alder har noe si for hvor mye ungdommene får medvirke (Backe-Hansen et al, 2017).

Problematikk med det å medvirke i forhold til skolegang, beskrives også her. Barna som bor i barnevernsinstitusjon, har rett til å skole og de har også rett til å medvirke. Det kunne komme konflikt i henhold til hvor mye ungdommene kunne bestemme over det som omhandler medvirkning i temaer rundt skolegang (Backe-Hansen et al, 2017).

Det påpekes i artikkelen at ritualer rundt mat er viktig for medvirkning i barnevernsinstitusjon, og at ungdommene får mulighet til å bli med å bestemme hva de skal ha til middag. Det kan også by på problemer fordi det kan være vanskelig å tilfredsstille alle. Å lære seg respekt rundt det å spise, kan være en hjelpende regulator som kan føre til mer kontroll og regulering rundt måltidene (Backe-Hansen et al, 2017).

Artikkel 3

God omsorg i barnevernsinstitusjon: kapittel 9 Hvordan forstå kontinuitet i barnevernsinstitusjoner, og hvilke ulike aspekter ved kontinuitet ivaretas? Av Elisabeth Backe-Hansen. Publisert i Nova rapport, september 2017.

Formål

Formålet med artikkelen er å se på hvilken betydning kontinuitet har i barnevernsinstitusjon og sette lys på hvilke aspekter med kontinuitet man har og å vise hva kontinuitet er i en barnevernssammenheng.

Metode

Telefonintervju med 12 institusjonsledere. Telefonintervju med inntaksleder i fire regioner. Kvalitativ studie 8 ansatte og 12 ungdommer. Det er brukt både kvalitativ studie, kvantitativ

studie og litteratur fra nyere tid. I den kvalitative delen er det telefonintervju med flere institusjonsledere og inntaksledere i flere regioner. Det er også brukt fokusgruppesamtale med beboere og ansatte i barnevernsinstitusjon. I den kvantitative studien er det gjennomført en surveystudie med 48 ledere og 161 ansatte på omsorgsinstitusjon (Backe-Hansen et al, 2017).

Funn

I artikkelen påpekes problematikken rundt det at ungdommene ofte opplever diskontinuitet i sammenheng med hyppige og flere flyttinger mellom institusjoner. Ungdommene blir plassert på kort sikt, og ser ikke ser noen hensikt i å bygge relasjoner med andre beboere eller de ansatte. Dette skaper forvirring hos ungdommen i henhold til hvor de bor og ulike regler på de forskjellige institusjonene (Backe-Hansen et al, 2017).

Det påpekes her at når ungdommer får beskjed om at de skal bo på samme plass over lengre, roer de seg noe ned. Dette er med på å skape en trygghet i kontinuiteten (Backe-Hansen et al, 2017).

I artikkelen ble det funnet at det ikke nødvendigvis var positivt eller negativt med lange vakter. Det viktigste var hvem som var på jobb i institusjonen. I en tredelt turnus var det påpekt at det viktigste var at hvem av de voksne som var på jobb. Når de voksne er lengre på jobb så blir de voksne viktigere for ungdommene (Backe-Hansen et al, 2017).

Artikkel 4

Vennskap - perspektiver og tilnærminger blant ungdom i barnevernsinstitusjon. Av Gro Ulset. publisert i tidsskrift for norsk barnevern 2016.06.27.

Metode

Dette er en kvalitativ studie med 10 ungdommer 5 jenter og 5 gutter mellom 14 og 17 år. Disse bodde i statlige, private og kommunale institusjoner, og var plassert på en omsorgsinstitusjon (Ulset, 2016).

Formål

Formålet med studien er å se på hvordan ungdommer som er under statlig omsorg, opplever det å skape venner. Med tanke på at de har flyttet så mye på seg og står i en utrygg framtid, så ble det sett på om de klarte beholde disse vennsksapsrelasjonene (Ulset, 2016).

Funn

I artikkelen ble det funnet at de fleste ungdommene i artikkelen hadde opplevd flere flyttinger og brudd i relasjoner, som gjorde at de ofte ble tvunget til å bli kjent med flere nye folk. Dette gjorde at det kanskje kunne være enklere å bli kjent med folk. Det hadde også en bakside med usikkerheten rundt relasjoner, da det kunne være vanskelig for ungdommene å åpne seg helt til noen, med bakgrunn av alle bruddene i relasjoner som de har opplevd. Her pekes det på viktigheten av kontinuitet (Ulset, 2016).

Ungdommene viste også til vanskelighet med det å bo på barnevernsinstitusjon, i henhold til det å bringe personer med seg hjem. De ønsket heller å reise bort fra institusjonen for å få en pause fra hverdagen. Det viste seg at de reserverte seg med bakgrunn av at de bodde på barnevernsinstitusjon og at situasjonen de var i, ikke gjorde det vanskelig å skape relasjoner utenfor institusjonen, men at det derfor var viktig at relasjonene med andre beboere på institusjonen ble enda viktigere (Ulset, 2016).

De opplevde også vanskeligheter rundt det med å finne en sosial identitet for seg selv med bakgrunn av all flyttingen som de hadde opplevd, men at de fortsatt kunne oppleve trygghet og tilhørighet i institusjonen (Ulset, 2016).

Skole kunne oppleves veldig vanskelig for disse ungdommene med bakgrunn at de ofte endte opp med å stå utenfor klassemiljøet fordi de var tilflyttere til området. Oppå alt dette så hadde de også ofte tilrettelagt skole, og bodde på institusjon som gjorde at de opplevde et slags dobbelt stigma (Ulset, 2016).

5.3 Drøfting av funn

Likheter med artiklene

Det som var viktig med artiklene som jeg har valgt var at de hadde noe å si om hvordan det var å bo på institusjon. Det var også viktig at artiklene var fagfellesvurderte eller at det var en forskningsrapport. Forskningsrapporten er fagfellesvurdert i den forstand at litteraturstudien er fagfellesvurdert, men rapporten gir mer nyanser. Av denne grunn er rapport valgt.

Ulikhetene er at det er størrelsen på studien og at det er mindre artikler og en stor forskningsrapport. Alle studiene er norske.

6. Diskusjon

I denne delen skal jeg diskutere hva som fremmer relasjon mellom miljøarbeider og ungdom i barnevernsinstitusjon. Gjennom å se på hvilke faktorer som fremmer relasjon, men også hvilke praksiser som det burde ses nærmere på.

6.1 Styrker og svakheter med oppgaven

Med tanke på at jeg jobber i barnevernsinstitusjon, kan dette ha farget mitt syn på hvordan jeg tolker tematikken i artiklene som jeg har valgt. Dette kan også ha påvirket måten jeg formulerer meg selv i denne oppgaven. Min bakgrunn kan både være en styrke og en svakhet med oppgaven. De artiklene som er valgt handler ikke direkte om relasjon mellom miljøarbeider og ungdom, med unntak av Back-Hansen (2017) sin artikkel om kontinuitet i barnevernsinstitusjon. Artiklene viser til hvordan institusjonen er bygget opp og hva som skjer inne på institusjonene, noe som kan si noe om hvordan det er å bo der. Man kan også se noe om miljøet på institusjonene og hva ungdommene synes om de ansatte gjennom intervjuene som er gjort i studiene.

Artikkel 1 som Ulset (2018) har laget er nok den som er mest relevant for min problemstilling. Dette er fordi den sier mye om samhandlingen mellom miljøarbeiderne og ungdommene. Den er en relativt liten studie med få respondenter i kun en barnevernsinstitusjon. Dette sier mer om hvordan det er på den spesifikke institusjonen, men på grunnlag av at den handler om rutiner er det mulig å generalisere denne studien. Dette fordi disse rutinene er noe som er på alle institusjoner. Det er gjort gode funn som reiser spørsmål som er viktige å besvare. Den er med på å utfylle aspektet rundt medvirkning. Artikkel 2 Backe-Hansen et al (2017) snakker om medvirkning i forskjellige kontekster som er ganske lik de som Ulset (2018) har. Denne tar opp medvirkning på en fin måte som gjør at det er mulig å sammenligne Ulset (2018) og Backe-Hansen (2017).

Artikkel 4 til Ulset (2016) er ikke den mest relevante oppgaven på grunnlag av at den i hovedsak handler om vennsapsrelasjoner, men den snakker om problematikken rundt det å flytte til nye plasser og hvordan dette påvirker ungdommen. Det er det samme som Back-Hansen (2017) tar opp i sin artikkel 3, som handler om kontinuitet. Ulset (2016) sin artikkel er også med å belyse problematikken rundt medvirkning i henhold til det av valg av hvor man skal bo.

6.2 Omsorg

Omsorg er en viktig del av det å bo på institusjon. Det er nedfelt i lov at barn og unge har rett på å bli møtt med omsorg og kjærlighet (Barnevernsloven, 1992, § 1-1). Det gjør det derfor viktig å drøfte omsorg. Omsorg er et vanskelig begrep å definere, for det har mange ulike dimensjoner. Det handler kort forklart om å møte mennesker på deres behov og følelser (Lillevik, et al., 2020). Når man jobber i institusjon så har man ofte metoder eller tilnærminger som skaper rammer for hvordan man skal tilnærme seg ungdommene. Den som er mest brukt i norske barnevernsinstitusjoner er handlekraft, som er en traumebevisst tilnærming (Rvtssør, 2014, s. 8).

I artikkel 1 påpeker Ulset (2018) hvordan miljøarbeiderne på institusjonen har ulike måter å utføre regler og praksis på. Det er viktig å påpeke at personer er forskjellige og vi tolker forskjellig i forhold til hva man har opplevd, hvilke verdier vi har og hvordan man opplever situasjonen selv (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 40). Det kan tenkes at det derfor blir glemt å diskutere hvordan man tolker de forskjellige reglene som er satt på institusjonen, men også at det blir diskutert rundt dette med praksisen av hvordan omsorgen utøves på. Dette samsvarer med kritikken som tbo har fått. Man kan derfor argumentere for at ungdommene kan oppleve det med at regler skifter etter hvem som er på jobb, som ambivalent. Noe som blir påpekt i Baths (2020) pilar 2 om relasjonell trygghet, er at ungdom har behov for forutsigbarhet. På den andre siden kan man da argumentere for at forutsigbarheten fortsatt vil være opprettholdt på grunnlag av at ungdommene er innordnet seg at regler og praksiser vil variere noe etter hvem som er på jobb. Samtidig kan man argumentere ganske sterkt for at det er bedre at personalet har like rutiner på hvordan regler og rutiner blir opprettholdt. I artikkel 3 Backe-Hansen (2017) påpekes det at det er viktig for ungdommen at miljøarbeiderne oppfører seg forskjellig fra hverandre, og viser sin egen personlighet. Hvis man oppfører seg på en måte enn det man egentlig ikke er, kan det tenkes at ungdommene vil oppleve at dette bare er en jobb og at de som jobber på institusjonen ikke egentlig bryr seg. Denne påstanden samsvarer med en påstand nevnt i Engh (2020). Derfor kan man argumentere for at det kan være vanskelig å ha en god relasjon til så mange omsorgspersoner, siden alle personligheter ikke passer sammen. Det kommer frem i Ulset (2018) at ungdommene ofte har en god relasjon med det som kalles hovedkontakt. I Ulset (2018) sin artikkel så er de voksne bare på jobb 2 dager i uken. Jeg mener allikevel at det er altfor liten tid til å treffe det som man ser på som omsorgspersonen sin. Man kan derfor se det som ønskelig at ungdommene skaper god relasjon med flere miljøarbeidere som kan møte dem på deres behov. Dette er ønskelig for at

ungdommen alltid skal ha en person som de har god relasjon til slik at det alltid oppleves som trygt for ungdommen å være på institusjonen.

I artikkel 2 Backe-Hansen et al (2017) blir det vist til en spørreundersøkelse utført av Storøy et al (2017). Undersøkelsen viser at relasjonen har stor betydning for at ungdommen skal ha en opplevelse av det å faktisk medvirke. Det kan derfor argumenteres for at det å medvirke i institusjon har stor betydning for å oppleve trivsel. Noe som kommer frem i Ulset (2018) sin artikkel, er at ungdommene ikke opplever trivsel fordi de ikke føler de har makt nok til å påvirke regler og rutiner. Dette kan komme av et for dårlig fokus på ungdommenes medvirkning. Det kan derfor se ut som at trivsel i institusjon er en forutsetning for at ungdommene skal være mottakelige for omsorg. Trivsel blir også her fremhevet som en forutsetning for å utøve omsorg (Lillevik, et al., 2020, s.77).

6.4 Kontinuitet og stabilitet

Kontinuitet er en viktig faktor for ungdom som bor i en barnevernsinstitusjon (Backe-Hansen, 2017). I en barnevernkontekst så kan man se på kontinuitet på flere måter. Dette kan blant annet omhandle opprettholdelsen av relasjon til viktige personer i ungdommens liv, og det innebærer ikke nødvendigvis bare foreldre, men også familie og venner. Kontinuitet kan også ses på en annen måte. Vi kan se på kontinuitet innenfor institusjonens ramme, av hvilken form for kontinuitet som oppleves av relasjon til miljøarbeiderne og hvor ofte de er på jobb, men også stabilitet i bosituasjonen (Backe-Hansen, 2017).

Det å ha kontakt med familien påpekes som en viktig faktor for mange av ungdommene som bor på barnevernsinstitusjon. Det er ikke alltid nødvendigvis foreldrene ungdommene vil ha kontakt med, men også den utstrakte familien (Backe-Hansen, 2017). I Ulset (2016) artikkel 4 kommer det fram at ungdommene som bor på barnevernsinstitusjon ofte ikke har noe kontakt, eller har svært lite kontakt med familie. Det vi kan se utfra disse funnene er at familielivet er viktig for ungdommene, og at ungdommens ønske om å ha kontakt med familie kanskje burde etterstrebes. Dette trenger ikke nødvendigvis bare være foreldre, men også nær familie som besteforeldre eller andre som har stor betydning for ungdommen. Med dette vil det også være rom for å få til god medvirkning med ungdommene, som vil være med på å fremme relasjon. Det er også lovfestet at ungdommene skal ha mulighet til å ha kontakt med foreldrene (Barnevernloven, 1992, § 4-15). Denne loven sier ikke noe om kontakt med utstrakt familie, men den burde kanskje også inneholde voksne som har nær relasjon til barnet. Jeg mener at dette burde blitt implementert i loven. Dette mener jeg ville fremme at ungdommene får en opplevelse av kontinuitet med den resterende familie som de har god relasjon til.

Ungdommene som bor på barnevernsinstitusjon har opplevd brudd i relasjon med at de ofte må flyttet mye på seg, kanskje mellom forskjellige institusjoner og fosterhjem (Ulset, 2016). Backe-Hansen (2017) påpeker i sin artikkel 3 at det var flere av ungdommene som jobbet proaktivt for å bli flyttet til en annen institusjon. Dette var for at de ikke så noen hensikt med det å følge regler når de måtte flytte uansett. Årsakene til hvorfor ungdommene ble flyttet var f.eks. at ungdommene ikke klarte å håndtere de institusjonelle rammene som er satt på institusjonen. Det kunne være saksbehandler eller institusjonen selv som iverksatte flyttingen (Backe-Hansen, 2017). Så hvilken opplevelse har ungdommene av disse hyppige flyttingene? Ulset (2016) sier i sin artikkel 4 at ungdommene valgte å reservere seg for å skåne seg selv fra det å miste dype relasjoner, for det er tungt å miste relasjoner, eller at det ikke var noen hensikt å skape relasjoner til personalet (Ulset, 2016).

Så hvilke aspekter er viktig å forholde seg til når man ser på kontinuitet? Når man ser på hvordan miljøarbeid er utført så skal miljøarbeidere være gode på det å bygge relasjon, i henhold til andre pilar i tbo som omhandler det å skape meningsfulle relasjoner (Bath, 2020). Noe som derfor er viktig at når man arbeider med ungdom som har opplevd flere brudd i relasjoner, er at de ikke opplever å bli sviktet igjen. Det er også viktig at de forstår at det faktisk er noen som ønsker å bli kjent med personen de er, selv om de ikke klarer å slippe personer innpå seg. Det blir da viktig at de som skal vise omsorg faktisk fortsetter å kjempe for å bli kjent med ungdommen. En annen faktor som Backe-Hansen (2017) påpeker er at miljøarbeiderne opplever at ungdommene roer seg noe når de får en klar melding om at det er bestemt at de skal bo på en plass over lang tid. Dette skaper kontinuitet, men det er også en faktor at ungdommene trives hvor de bor (Backe-Hansen, 2017). Dette punktet blir også tatt frem i (NOU 2016: 16, s.144). Da har man også bedre forutsetninger for å ha mulighet til å bygge relasjon til ungdommen, da de får en trygghet i sin egen situasjon. Det er også det samme som tbo sier om relasjonell trygghet som innebærer at når det er færre brudd og kontinuitet blir opprettholdt for ungdommen, så skaper dette trygghet og trygge voksne (Bath, 2020).

I artikkel 1 påpeker Ulset (2018) at når man ser på kontinuitet i institusjonssammenheng, da kan man ikke bare se på kontinuitet alene. Man må også se på andre faktorer som spiller inn som stabilitet, trygghet, trivsel og respekt (Ulset, 2018). Det kan derfor argumenteres for at det er viktigere med hvem som faktisk er på jobb enn hvor lenge de er på jobb. Dette påpeker også Backe- Hanssen (2017) i artikkel 3. Det som er viktig å påpeke med dette funnet er at

relasjonen mellom miljøarbeiderne og ungdom, kanskje har større betydning en kontinuitet i seg selv. Kontinuiteten med miljøarbeiderne er en forutsetning for å skape en god relasjon mellom miljøarbeider og ungdom. Man kan derfor argumentere for at de miljøarbeiderne som har mulighet til å skape kontinuitet er de som er ofte på jobb, og som behandler ungdommene med det ungdommen opplever som trygghet, stabilitet og respekt. Det vil si at man samhandler om å skape en fellesforståelse av hva ungdommen har behov for. Røkenes & Hanssen (2012) viser at man må forstå den andre sitt perspektiv i sin kommunikasjonsmodell. Dette må selvfølgelig skje innenfor de rammene institusjonen har i forhold til regler og omsorg.

Backe-Hansen (2017) viser til hvilke turnuser som fungerer best i kontinuitet. Det viser seg at ungdommene som hadde ansatte med lang medlever-turnus, ikke opplevde det som negativt eller positivt, det handlet mer om hvem som var på jobb. Mens ungdommene som hadde ansatte som jobbet i en tredelt turnus, skulle ønske at de ansatte som var på jobb, var lengre på jobb. Disse ungdommene måtte forholde seg til flere ansatte på kort tid (Backe-Hansen, 2017). Det å se på kontinuitet isolert er vanskelig. De ungdommene som opplever at de ansatte er lengre på jobb, vil derfor ha bedre forutsetninger for å skape bedre relasjon til flere miljøarbeidere. De ungdommene som har flere ansatte innom på institusjonen vil derfor ha mer miljøarbeidere å forholde seg til, noe som kan være vanskelig for å bli kjent med dem. Man kan derfor si at det kan være viktig å ha flere miljøarbeidere på en institusjon som benytter medlever-turnus. Dette er fordi man ønsker å treffe de miljøarbeiderne som man har god relasjon til oftere, og man vil da ha mulighet til å bygge en sterkere relasjon. Samtidig må man nevne ekstravakter. Dette er viktig for at en institusjon skal klare seg. Man kan derfor anta at det kanskje burde vært mindre ekstravakter, og at disse som jobber ekstra kanskje burde fått vikariat slik at det er mer kontinuitet i relasjonen med de som går ekstravakter.

6.5 Kommunikasjon

Kommunikasjon er en viktig faktor i en barnevernsinstitusjon. Kommunikationsferdigheter er et av miljøarbeidernes viktigste redskap i møte med ungdom. Underlagt begrepet kommunikasjon har man ikke bare verbal kommunikasjon, men også nonverbal kommunikasjon (Røkenes & Hanssen, 2012, s.11)

Ulset (2018) viser i artikkel 1 at hvordan miljøarbeiderne valgte og formidle budskapet når de skulle f.eks. gi en beskjed, kunne påvirke ungdommens oppfattelse av den. Kommunikasjonen

kunne oppleves som trusler for ungdommene, men også at de kunne ha en opplevelse av å ikke bli hørt og at det påvirket hvor tilfreds ungdommene følte seg på institusjonen. Som Røkenes & Hanssen (2012) påpeker med sin modell, er det viktig og å møte de personene som man skal jobbe med på deres plan og prøve å sette seg selv inn i hvordan de oppfatter verden. Dette kan minne litt om hva Røsten (2018) påpeker med å se bak adferden. Man må forstå hvorfor personen kommuniserer på måten som den gjør. Det kan derfor argumenteres for at kommunikasjonen må tilpasses ungdommen slik at de også kan forstå hensikten med beskjedene som blir gitt. Et eksempel kan være at hvis en ungdom ikke er aldersadekvat så kan kommunikasjonen tilpasses ungdommens mentale alder. På den andre siden kan det også oppleves vanskelig for ungdommen at man tilpasser seg til ungdommens alder slik at de skal forstå. En annen faktor som er viktig å påpeke er at det kan bo minoritetsungdom på barnevernsinstitusjoner som ikke nødvendigvis har den samme forståelsen av det norske språk som norskspråklig ungdom har. I disse situasjonene er det veldig viktig å få til en god måte å kommunisere på, for det kan tenkes at det som blir formidlet ikke vil bli forstått i det hele. Derfor er det viktig å finne en god måte å få frem budskapet på slik at også disse ungdommene for mulighet til å medvirke. Man må av og til ta seg ekstra tid slik at alle skal forstå hva man mener. Backe-Hansen et al (2017) viser i artikkel 2 hvordan god kommunikasjon kan være sammen med ungdommene når de blir hørt på sine argumenter. Etter dette så vil det bli tatt en vurdering utfra om det nødvendig eller bra. Denne formen for kommunikasjon opplevdes som bra for ungdommen da de fikk opplevelsen av å bli hørt og at deres mening hadde betydning. Ungdommene var enig i at de ikke bør ta alle valg (Backe-Hansen, et al., 2017)

I artikkel 1 påpeker Ulset (2018) at det å kommunisere med truende atferd neppe vil være et frodig omsorgsmiljø for å skape trygghet. Et eksempel på truende atferd kan være «Hvis du ikke slår av datamaskinen nå, så tar jeg nettet». Selv om dette godt kunne vært noe en hvilken som helst forelder kunne sagt til sitt barn, er det en forskjell på å vokse opp i et trygt hjem og under statlig omsorg. Denne beskjeden vil nødvendigvis ikke hatt en stor innvirkning på et barn som har vokst opp i et trygt hjem og hatt det som defineres som en normal oppvekst, men for ungdommer som har opplevd traumer vil ikke dette være adekvat kommunikasjon. De som jobber på en barnevernsinstitusjon, bør ha en traumebevist tilnærming til ungdommene som bor der. Denne type retorikk er et eksempel på hva som kan være en trigger for barn som er traumatisert. Dette kan sette i gang en alarmreaksjon og gjøre at en ungdom kommer utenfor toleransevinduet. Slike situasjoner kunne blitt håndtert på en roligere måte,

men ender opp med å eskalere til en situasjon som kunne vært avverget tidligere (Nordanger & Braarud, 2020).

I Ulset (2018) artikkel 1 blir det tatt fram problematikk med hvordan de forskjellige ansatte oppfører seg annerledes rundt ungdommene, f.eks. rundt søvnrutiner. Noen tok seg tid til ungdommene når de hadde det vanskelig på kvelden, mens andre bare sa at de må prøve å sove videre. Hva sier det til ungdommene når miljøarbeiderne ikke har tid til å sette seg ned med dem når de har det vanskelig? Dette kan oppfattes som om de ansatte ikke bryr seg og ser på ungdommene som en jobb (Eng, 2020). I artikkel 1 påpeker Ulset (2018) at når miljøarbeidere ikke tar seg bryet til å se opp fra telefonen når ungdommene prøver å kommunisere med dem, kommuniserer de en nonverbal avvisning. Miljøarbeiderne må legge bort mobilen for å ta del i samhandlingen med ungdommen og dette samsvarer med 4 perspektiv modellen til (Røkenes & Hanssen, 2012). På den andre siden så kan man ta det i den konteksten at miljøarbeiderne kanskje ikke tenker på det som avvisning, men det blir tolket på denne måten.

6.6 Institusjonsrutiner

Institusjonsrutiner er en stor del av det å bo på institusjon. Dette er rutiner som ikke er felles for alle institusjonene i landet. Rutinene blir ofte endret og skiftet på og tilpasset etter hvem som bor på institusjonen for å tilpasse deres behov. Samtidig er det noen fellestrekk rundt rutiner som går igjen. Man har mat og måltider, skole, omgangsformer og fritid som er felles for de fleste barnevernsinstitusjoner. Dette er påpekt i Ulset (2018) og Backe-Hansen (2017)

Skolen er en arena for læring og utvikling. Noe som jobbes med daglig på barnevernsinstitusjonene, er å klare å få ungdommene til å gå på skole. I henhold til hva som kan gjøres for å få ungdom på skole, kan man ikke akkurat bruke tvang for å få ungdommen til å gå på skole. Derfor burde miljøterapeutene motivere ungdom til å gå på skole. Ulset påpeker i sin studie at det med skole kan være en arena for konflikt og en evig dragkamp mellom ungdom og personal (Ulset, 2018). Ulset (2018) snakker om hvilke syn de ansatte har på det med at ungdommene ikke går på skole, hvor noen mener at skole er det viktigste og at de burde gjøre alt for at ungdommene skal gå på skole. Her kunne konsekvensene vært tvang eller begrensning. De andre miljøarbeiderne mener at ungdommene har verre ting å ta tak i, og at de burde styrkes i stedet for å stille forventinger til dem som de ikke klarer å nå (Ulset, 2018). I rapporten om medvirkning snakkes det om hvordan skolen kan føre til høyt konfliktnivå rundt det med skole, og at dette kan føre til begrensinger, det kan være veldig energikrevende og det kan føre til bruk av tvang (Back-Hansen et al, 2017). Det samme har

Ulset (2018) kommet fram til i sin studie. Det er tydelig at skole er med på å skape ett høyt konfliktnivå på barnevernsinstitusjoner. Som Ulset (2018) påpeker i sin studie viste ungdommene at de laget sine egne rutiner rundt dette med skolegang i henhold til hvem som var på jobb og i henhold til om de fikk begrensning eller straff. Det kan derfor argumenteres for at dette bare skaper et høyere konfliktnivå med dem som faktisk gir straff for ikke å gå på skole. For at relasjonen skal fremmes må man være konsistente på rutinene rundt dette. Et annet tiltak som kan være med å hjelpe til er dette med å ha støttetiltak rundt skolen, med f.eks. leksehjelp eller tilpasset skoletid. Dette blir gjort i samråd med ungdommen slik at ungdommen kan medvirke og gi uttrykk for hvilke områder den trenger hjelp på. På den andre siden påpeker Ulset (2016) i artikkel 4 at skole kan være vanskelig for ungdom med støttetiltak i skolen, og at det å bo på institusjon kan oppleves som dobbelt stigmatiserende for ungdommene. Ulset (2016) viser også til at det å komme inn i en ny skole hvor alle kjenner hverandre kan være vanskelig. Problematikk rundt skole kommer til å være et problem for barn og ungdom som ikke trives på skolen, men når man i tillegg kommer til en ny plass hvor man ikke kjenner noen så er det forståelig at det kan være vanskelig. Å straffe ungdommene i form av begrensning ser ut ikke ut til å fungere utfra hva Ulset (2018) sier i artikkel 1. Det som kan være med å skape en motivasjon over tid er å vise omsorg og forståelse for at det er vanskelig, og heller prøve å tilrettelegge hjelp til ungdommen gjennom medvirkning. Dette kommer også frem i (Backe-Hansen, et al.,2017)

Mat og måltider er en rutine som er en viktig del av det å bo på institusjon. Det er også en måte å få ungdommen til å lære seg gode rutiner i hverdagen. I artikkel 1 påpeker Ulset (2018) og i artikkel 2 påpeker Backe-Hansen et al (2017) at rutinene med mat og måltid er et område som skaper mulighet for godt samarbeid med ungdommen. De påpeker også muligheten til å bli kjent med de andre ungdommene på institusjonen, samt å bli bedre kjent med de ansatte. I Ulsets Artikkel 1 (2018) blir det påpekt at dette ikke alltid fungerte like godt, da det kunne frem at ungdommen ikke likte maten og derfor valgte å ikke spise. Samtidig kunne det ha vært en konflikt tidligere som gjorde at ungdommene ikke ønsket å spise middag. De ansatte hadde annerledes syn på hvordan de tenkte i forhold til disse situasjonene, da noen mente at de skulle de kunne spise noe annet og andre mente at å ikke spise var et valg ungdommene selv tok (Ulset, 2018). Med tanke på at Ulset (2018) påpeker at det kan være konflikt som ligger til grunn for at ungdommene ikke ønsker å spise middag, burde dette løses på en annen måte fordi det sier noe om at det kan være vanskelig for ungdommen å spise med en miljøarbeider man har hatt konflikt med tidligere på dagen. Det er

påpekt av Backe- Hansen (2017) sin artikkel 2 er mat og måltid daglige rutiner som er på institusjon. Det er derfor mulig å generalisere situasjonen, da mat og måltider også vil være med på fremme relasjonen mellom miljøarbeideren og ungdommen. I slike situasjoner burde man kanskje møte barnet på en annen måte, for eksempel ved at ungdommene kan spise etter de andre, men sammen med en annen miljøarbeider. Da vil ungdommen bli møtt på sine følelser. Det gir oss også en mulighet til å få til god kommunikasjon rundt situasjonen som har skjedd, for å prøve å løse den konflikten som har skjedd tidligere. Dette samsvarer også med det Ulset (2018) og Backe-Hanssen (2017) snakker om, rundt viktigheten med rutiner rundt mat der man ivaretar de individuelle behovene, men også beholder rutinene dette er referert fra (Punch & McIntosh, 2014).

Omgangsformer er samhandlingen mellom miljøarbeidere og ungdommen, men også ungdommene som bor på huset. Dette omhandler også fritiden som ungdommene ønsker å bruke tiden sin på.

I artikkel 4 Ulset (2016) blir det tatt fram at ungdommene ikke alltid ønsker å være på institusjonen på fritiden. De ser på fritiden som en mulighet til å komme seg bort fra institusjonen og får en pause fra det å bo på en barnevernsinstitusjon. Det kom også en frem at det kunne oppleves som mistillit når de ansatte skulle kontrollere ungdommene når de var ute med f.eks. venner (Ulset, 2016). Tillit ser ut til å være en viktig faktor for ungdommene, og det at miljøarbeidere reiser ut for å kontrollere at ungdommene ikke gjør noe som er galt, kan oppleves som problematisk. Det kan oppleves for ungdommen at de har gjort noe galt før det har hendt noe, som er med på å mistenkeliggjøre ungdommene. Når ungdommene ikke har tillit til miljøarbeiderne som er på jobb, så kan dette gå ut over relasjonen med ungdommene. På den andre siden så kan det også være behov for å ha slike kontroller. Dette er i tilfeller der ungdommene faktisk utsetter seg for fare, og da kan slike kontroller være nødvendig. Det som Ulset (2016) viser til er at ungdommen opplevde det slik at de valgte å ikke gå ut på bakgrunn av at miljøarbeiderne oppsøkte dem for å ha kontroll på. Det som også blir tatt frem i Ulsets Artikkel 4 (2018) er at ungdommene ikke ønsket å ta med andre personer inn på institusjonen, da de opplevde at det var en slags skam rundt det å bo på institusjon og at de ikke følte de hørte til der de bodde. Når disse situasjonene oppstår vil det være viktig at miljøarbeiderne er på tilbudssiden og klarer å motivere ungdommene til å bli med å gjøre aktiviteter med dem. Dette vil være med på å bygge relasjon med ungdommen. Det skaper også rom for medvirkning. På den andre siden så vil det være viktig å se de individuelle behovene til

ungdommene, og passe på at man ikke gjør dette til noe som ikke blir gøy f.eks. med å mase på ungdommene, da ungdommene ikke alltid ønsker dette.

7. Avslutning

Som jeg viser til i oppgaven er det ikke enkelt for de ungdommene som bor på en barnevernsinstitusjon, da det å bygge å faktisk klare å bygge en relasjon til en miljøarbeider både kan være vanskelig og utfordrende. Det kan være en utfordring at man ikke ønsker å bo der man blir plassert eller at man ikke liker noen av de ansatte. Det kan være regler og rammer man ikke er vant til som skaper utfordringer å leve etter. Dette kan være utfordrende for miljøarbeiderne.

For å fremme relasjon burde man altså etterstrebe å se den enkelte ungdommens individuelle behov og jobbe for å forsterke de positive tingene rundt ungdommene og det blir fokus på det som er positivt med den individuelle ungdommen. Studiene viser at fokuset ofte blir på hva som er problemet med ungdommen og ikke det som er positivt. Det er viktig at miljøarbeiderne kommuniserer de positive faktorene til ungdommene for å skape et positivt miljø.

Det å komme på institusjon som man trives på er viktig, og det er essensielt at denne institusjonen har kunnskap rundt problematikken til ungdommen. Det at ungdommer som er under barnevernet har flyttet så mye på seg er ikke relasjonsfremmende. Det er derfor viktig at det er et tilbud som passer til ungdommen når de plasseres, og at de ikke bare blir plassert på en tilfeldig plass. Dette kan være vanskelig i akutt plasseringer, men da må det skapes muligheter for å gi tilbud om en plassering som passer ungdommen bedre.

I henhold til omsorg er det viktig at de metodene eller tilnærmingene er definert ordentlig for de ansatte slik at det ikke blir annerledes praksis. Noe av kritikken tbo har fått at den er for udefinert i forhold til hvordan man skal jobbe. På den andre siden kan dette skape mer rom for hvordan man arbeider og at det ikke oppleves som en rigid metode man må følge. Tbo skal sees på som en tilnærming for de voksne å bruke i møte med ungdommene som bor på barnevernsinstitusjon. Man må alltid tilstrebe at de ansatte som jobber i en barnevernsinstitusjon har nokså lik tolkning og forståelse av denne tilnærmingen, da dette vil skape en nokså lik måte å møte ungdommene på og utøve omsorg. En lik tilnærming vil være med på hjelpe ungdommene til å ikke oppleve de ansatte som ambivalente. Miljøarbeiderne burde allikevel fortsette å være seg selv slik at de ikke oppleves påtatt.

Kontinuitet og stabilitet er viktig for at ungdommene skal ha mulighet for å åpne seg og være mottakelig for omsorg og nye relasjoner. Når ungdommer har bodd på flere plasser og ikke har klart å bygge tillit til noen omsorgspersoner, går dette ut over ungdommenes evne til å bygge relasjon og evne til å stole på nye personer. Å treffe et tilbud som passer ungdommen tidligere, hvor det er ansatte som har mulighet til å stå i vanskelige situasjoner og behandlingstilbudet passer den ungdommen som skal bo institusjonen, ser ut til å være viktig. Det å få til et institusjonstilbud til ungdom i et område som ungdommen føler tilhørighet til, er viktig for å opprettholde kontakt med familie og venner. Da slipper ungdommen å oppleve flere relasjonsbrudd, som vil være med å hjelpe når man skal bygge relasjon med ungdommene. Nærhet til hjemmemiljøet kan også være problematisk dersom ungdommen er i et miljø der den utsetter seg for fare og der intensjonen med flyttingen er å få et miljøskifte. Derfor burde det nok gjøres mer utredning før man plasserer en ungdom slik at ungdommen og de ansatte skal ha best mulige forutsetninger for å lykkes i relasjonen.

Når man kommuniserer med ungdom er det viktig at man kommuniserer på en imøtekommende måte og gjør alt for å prøve og forstå deres perspektiv og hvordan ungdommen opplever verden. Det å kommunisere på en måte som fremstår truende, vil neppe være en produktiv måte for å fremme relasjon. I stedet for å forstå sitt eget perspektiv av hva omsorg er, bør en heller prøve å forstå hva ungdommene betegner som omsorg, samt å prøve å imøtekomme deres behov. Dette vil fremme god kommunikasjon, men også en god relasjon.

Det å komme inn på en institusjon med nye rutiner som kan oppleves rigide, kan også være vanskelig å forholde seg til da man ikke nødvendigvis har slike rutiner fra før av. Det å bare spise sammen med ansatte kan være vanskelig, men med det å faktisk få lov til å være med å bestemme når det gjelder å fremme medvirkning, kan ungdommene oppleve både mestring og få følelsen av å bli hørt av miljøarbeiderne.

7.1 Videre forskning

Siden denne oppgaven ikke tar for seg temaet som bygger på loggføring i institusjoner som er en stor del av det å jobbe i barnevernsinstitusjon. Det ville derfor vært interessant og sett på hvordan dette påvirker miljøarbeidernes syn på ungdommen? Dette kunne gitt en mer helhetlig kontekst i hvordan de ansatte ser på ungdommene, og hvordan påvirker dette de ansattes holdning til ungdommene.

8. Litteraturliste

Aubert, A.-M., & Bakke, I. M. (2018). *Utvikling av relasjonskompetanse: nøkler til forståelse og rom for læring*. Gyldendal. **Sider 8.**

Aveyard, H. (2018). *Doing a literature review in health and social care: A practical guide*. Open University Press. **Sider 218.**

Backe-Hansen, N (Red.), Løvgren. M, Neumann. C. B & Støro. J. (2017). *God omsorg i barnevernsinstitusjoner* (NOVA Rapport NR 12/17).

<https://fagarkivet.oslomet.no/bitstream/handle/20.500.12199/5109/Nettutgave-NOVA-Rapport-12-17-God-omsorg-i-barnevernsinstitusjoner.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sider 108.

Bath. H. (2020, 28. januar). *De tre pilarene i traumebevisst omsorg*. Rvts sør.

<https://rvtssor.no/aktuelt/294/de-tre-pilarene-i-traumebevisst-omsorg/> **Sider 4.**

Barnevernsloven, (1992). *Lov om barnevernstjenester* (LOV-1992-07-17-100). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100/kap1#kap1> **Sider 2.**

Bufdir. (2020, 02. januar). *Barnevernsinstitusjoner*.

https://www.bufdir.no/barnevern/tiltak_i_barnevernet/barnevernsinstitusjoner/ **Sider 4.**

Engh, I. B (2020). «*DE TROR VI ER SHITKIDS*»: Rapport om barn som bor på barnevernsinstitusjon- 2020 (ISBN 978-82-7987-210-8).

<https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/De-tror-vi-er-shitkids.pdf> **Sider 76.**

Ergo, T. & Bjørnå T. M. E. (2021, 12. februar). Politiet utførte 2800 oppdrag mot barnevernsbarn på ett år. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/norge/i/weKvmd/politiet-utfoerte-2800-oppdrag-mot-barnevernsbarn-paa-ett-aar> **Sider 20.**

Ergo, T. (2016, 30. januar). Ok, de hører ikke. Da brenner jeg institusjonen ned. *Aftenposten, A-magasinet*. <https://www.aftenbladet.no/magasin/i/ajEq5/ok-de-hoerer-ikke-da-brenner-jeg-institusjonen-ned> **Sider 16.**

Hansen, A. & Jarlsbo, R. (2018, 16. april). 15 åring ble sprøytenarkoman på statlig barnevernsinstitusjon. *Dagbladet*. <https://www.dagbladet.no/nyheter/15-ar-ble-sproytenarkoman-pa-statlig-barnevernsinstitusjon/69583335> **Sider 17.**

Lillevik, O. G., Landmark, B., & Stokvold, Øystein. (2020). Miljøterapi i barnevernsinstitusjoner: juridiske, teoretiske og praktiske perspektiver (1. utgave.). Fagbokforlaget. **Sider 283.**

Menneskerettsloven, (1989). *Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett* (LOV-1999-05-21-30). https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8 **Sider 1.**

Nordanger, D. Øystein, & Braarud, H. C. (2017). *Utviklingstraumer: regulering som nøkkeltbegrep i en ny traumepsykologi*. Fagbokforl. **Sider 18.**

NOU 2016: 16. (2016). *Ny barnevernslov: Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse*. Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon Informasjonsforvaltning. <https://www.regjeringen.no/contentassets/53164b1e70954231b2a09d3fdec1888b/no/pdfs/nou201620160016000dddpdfs.pdf> **Sider 51.**

Rvtsør (2014). *Evaluering av handlekraft*. https://rvtssor.no/filer/backup/EvalueringavHandleKraft_Endeligversjon.pdf **Sider 11.**

Røkenes, O. H., Hanssen, P.-H., & Tolstad, O. (2012). *Bære eller briste: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker*. Fagbokforl. **Sider 39.**

Schrøder, S. K (2018). Medvirkning. I T. A. Ask & S. B. Eide (Red.), *Barnevernets begreper- i bevegelse* (s. 81-99). Gyldendal Norsk forl. **Sider 18.**

Studsrød, I., Paulsen, V., Kvaran, I., & Mevik, K. (2019). *Barnevernspedago: en grunnbok*. Universitetsforlaget. **Sider 11.**

Ulset, G. (2016). Vennskap – perspektiver og tilnærminger blant ungdom i barneverninstitusjon. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 93(2), 80–94. idunn.no. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2016-02-0> **Sider 15.**

Ulset, G. (2018). Skiftende regler og praksiser i omsorgsmiljøet i en barneverninstitusjon. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 95(2–03), 182–199. idunn.no. <https://doi.org/10.18261/ISSN.1891-1838-2018-02-03-08> **Sider 18.**

Egenvalgt pensum 938 sider.

Kandidatnummer:5040